

Posudek vedoucího bakalářské práce Jakuba Jahla
„Ganja ve víře a v praxi rastafariánů“
předkládané v roce 2024 na Ústavu filosofie a religionistiky FF UK

Práce v první části rozsáhle představuje rastafariánství a následně se zaměřuje na užívání ganji v něm. Její roli v rastafariánské spiritualitě mapuje autor na základě vlastního empirického výzkumu provedeného mezi rasty v Tanzanii v roce 2022.

1) Struktura argumentace (6 bodů)

Základní struktura je jasná a přehledná. Teoretická část podává komplexní shrnující obraz rastafariánství, empirická část pak dobře shrnuje autorův výzkum. Mou jedinou výtkou je trochu menší organická propojenost obou částí. Teoretická část představuje rastafariánství opravdu hodně široce po všech stránkách, včetně takových, které pro hlavní linii práce nejsou až tak podstatné. Vlastně by čtenář bez přečtení kratičkého úvodu mohl dost dlouho mít pocit, že cílem práce je prostě obecné představení rastafariánství. Teprve od kapitoly „Ganja“ začne být výklad zacílený na hlavní téma práce. I tak ale druhá, empirická část představuje velký žánrový i tematický skok. Tím nijak nezpochybují, že představení rastafariánství podává důležitý kontext pro pochopení rozhovorů z empirické části. Lepší by ale bylo, kdyby autor v rozhovorech identifikoval jejich klíčová témata a pak se v teoretické části zaměřil především na ně, přičemž by je předem pojmenoval a připravoval čtenáře na jejich sledování. Příkladem může být problematika „dvojvěří“ a vlastně celkové pojetí rastafariánské identity, která je zajímavě proměnlivá a synkretická. Autor toto sice trochu konstatuje už v teoretické části, ale nedělá to nijak systematicky, a naopak na řadě stran představuje rastafariánství podobným způsobem, jakým bývají představována náboženství s jasnou naukou a krédem (prototypem je tu poreformační křesťanství), místo aby si systematicky chystal půdu pro tematizování zajímavých komplikací ohledně rastafariánské identity, které z rozhovorů vyvstávají. Práci v tomto ohledu chybí jasnější tah a argumentační linka, je ve své první části hodně rozprostřená do šířky.

2) Formální úroveň (3 body)

Formální stránka vykazuje značné slabiny. V práci jsem opravil mnoho desítek překlepů a typografických chyb. Bible je někdy s velkým B, jindy s malým. V abstraktu je jako rok výzkumu dvakrát uveden 2002, namísto 2022. Na řadě míst jsou na konci věty omylem dvě tečky. Index poznámky je na některých místech omylem před čárkou, namísto za ní (pozn. 8, pozn. 166). Za pozn. 36 je omylem závorka v horním indexu. Na s. 11 je nadpis kapitoly dole na stránce na posledním řádku. Anglické názvy knih jsou někdy psány ve verzi s velkými písmeny, jindy s malými. U kapitol v kolektivních monografiích není u jména vydavatele uvedeno (ed.), zároveň je někdy In s dvojtečkou, jindy bez ní. V některých bibliografických odkazech přebývají uvozovky („Cannabis; „Towards), velmi často je první uvozovka rovná, druhá zaoblená („Hnutí rastafariánů" apod.). Názvy disertačních prací jsou někdy v uvozovkách, jindy bez nich. Na řadě míst chybí mezera (množinujsem; Barbara., „Consuming; Taylor, „The; no.2). V práci též chybí číslování stran. Četbu navíc graficky znesnadňuje fakt, že odstavce nejsou odsazeny pomocí tabelátorů.

3) Práce s prameny (7 bodů)

Po této stránce nelze práci nic vytknout. Teoretická část se opírá o kvalitní akademickou literaturu k rastafariánství a autor jí načítal velké množství a přehledně o ní referuje (pouze strhávám jeden bod za to, že knihy Barryho Chevannese, zmiňované na s. 12, chybí v bibliografii). Empirická část je založena na autorově etnografickém výzkumu, který byl podle všeho proveden poctivě a je v práci pečlivě představen. Je nesporné, že ve srovnání s výzkumy v ČR musel tento být mnohem náročnější, což je na místě ocenit.

4) *Vlastní přínos (7 bodů)*

O vlastním přínosu není pochyb. Práce je založena na původním empirickém výzkumu, poskytuje řadu dosud nedostupných poznatků a ostatně musela z výzkumného hlediska dát i hodně práce. Na druhou stranu pokud při vlastním přínosu zohledňujeme i to, nakolik „autor své primární i sekundární prameny přetavuje v nějaký nový, organický celek“ (jak píšeme v našich hodnoticích kritériích), strhávám přece jen jeden bod za již zmiňovanou menší propojenost první a druhé části, kdy teoretická část opravdu je možná více kompilátem, než by bylo vhodné.

5) *Obecný přesah práce (4 body)*

Přesah ve smyslu explicitního nastolování obecnějších interpretačních témat zajímavých i pro religionisty nestudující rastafariánství není v práci moc velký. Na základní rovině je práce prostě popisná. V teoretické části obecně popisuje rastafariánství, ale žádné sofistikovanější otázky si při tom neklade. Větší interpretační příležitost nabízí empirická část, zde byl ale autor poněkud limitován svou základní výzkumnou otázkou: jeho cílem bylo zmapovat, jak tanzanští rastové chápou užívání ganji v rámci své osobní spirituality. Toto opravdu výzkum dobře zmapoval, ale jelikož byla výzkumná otázka nastavena takto empiricko-popisně, je i výsledek takový. Žádná obecnější religionistická reflexe se tím neotevřela. Nakonec jediné téma s obecným religionistickým přesahem se v práci ukázalo nezamýšleně: jde o problematiku „dvojevří“, kterou autor původně zkoumat nechtěl, ale v rozhovorech opakovaně vystupovala, a proto jí nakonec věnoval alespoň jednu kapitolku. Ta opravdu otevírá nesmírně zajímavé obecnější otázky ohledně povahy náboženské identity. Jelikož ale tyto otázky nebyly hlavním předmětem práce, autor se jich jen letmo dotýká, ale doopravdy se jim nevěnuje.

Práce splňuje všechny nároky kladené na bakalářskou práci, a proto ji navrhuji přijmout k obhajobě a hodnotím ji 27 body, tj. jako *velmi dobrou*.

V Praze, 7. 6. 2024

Doc. Radek Chlup, Ph.D.